

KOMISJA LITUANISTYCZNA PRZY KOMITECIE NAUK HISTORYCZNYCH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ROCZNIK LITUANISTYCZNY

TOM 3
ROK 2017

INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ROCZNIK LITUANISTYCZNY

**TOM 3
ROK 2017**

Pismo wydawane i współfinansowane przez
Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk
Instytut Historii Prawa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego
Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego

KOMISJA LITUANISTYCZNA PRZY KOMITECIE NAUK HISTORYCZNYCH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ROCZNIK LITUANISTYCZNY

TOM 3
ROK 2017

INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK
WARSZAWA 2017

REDAKCJA

Urszula Augustyniak (Uniwersytet Warszawski), Henryk Lulewicz (IH PAN, Warszawa), Jakub Niedźwiedź (Uniwersytet Jagielloński), Wioletta Pawlikowska-Butterwick – sekretarz redakcji (IH PAN, Warszawa), Andrzej Rachuba (IH PAN, Warszawa), Andrzej Zakrzewski – redaktor (Uniwersytet Warszawski)

RADA NAUKOWA

Richard Butterwick-Pawlikowski (UCL, Londyn), Marek Ferenc (Uniwersytet Jagielloński), David Frick (Uniwersytet Kalifornijski w Berkeley), Karin Friedrich (Uniwersytet w Aberdeen), Robert Frost (Uniwersytet w Aberdeen), Zigmantas Kiaupa (Instytut Historii Litwy, Wilno), Margarita Korzo (Instytut Filozofii Rosyjskiej Akademii Nauk, Moskwa), Rimvydas Petrauskas (Uniwersytet Wileński), Krzysztof Pietkiewicz (UAM, Poznań), Andrej Radaman (Narodowa Akademia Nauk Białorusi), Natalia Starczenko (Narodowa Akademia Nauk Ukrainy), Henryk Wisner – przewodniczący (IH PAN, Warszawa)

RECENZENCI

Marceli Antoniewicz (IH AJD, Częstochowa), Tamara Bairašauskaitė (IHL, Wilno), Irena Bieńkowska (Instytut Muzykologii, UW, Warszawa), Konrad Bobiatyński (IH UW, Warszawa), Richard Butterwick-Pawlikowski (UCL, Londyn), Tomas Čelkis (Uniwersytet Wileński, Wilno), Anna Czyż (UKSW, Warszawa), Adam Danilczyk (IH PAN, Warszawa), Marcin Hlebionek (UMK, Toruń), Maria Kałamajska-Saeed (Warszawa), Andrzej Karpiński (IH PAN, Warszawa), Tomasz Kempa (UMK, Toruń), Marzena Liedke (IHiNP, UwB, Białystok), Adam Moniuszko (WPiA UW, Warszawa), Zbigniew Naworski (UMK, Toruń), Krzysztof Pietkiewicz (IW, UAM, Poznań), Sergiej Polechow (IHR RAN, Moskwa), Witold Rodkiewicz (Studium Europy Wschodniej UW, Warszawa), Mariusz Sawicki (IH UO, Opole), Jan J. Sowa (WPiA UW, Warszawa), Andrzej Stroynowski (AJD, Częstochowa), Dariusz Szpopper (UWM, Olsztyn), Adam Szweda (UMK, Toruń), Ramunė Šmigelskytė-Stukienė (IHL, Wilno), Jan Tyszkiewicz (AH im. A. Gieysztora, Pułtusk), Darius Vilimas (IHL, Wilno)

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa
tel. (48 22) 831 02 61, fax (48 22) 831 36 42
e-mail: roczniklituanistyczny@ihpan.edu.pl
<http://www.rl-ihpan.edu.pl>

Czasopismo recenzowane

Wersja elektroniczna jest wersją referencyjną czasopisma
Tomy w formacie pdf znajdują się na stronie internetowej: <http://www.rl-ihpan.edu.pl>

e-ISSN 2450-8454
p-ISSN 2450-8446

© Copyright by Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2017

Publikacja dotowana ze środków publicznych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Redakcja językowa
Jolanta Rudzińska

Druk i oprawa: Fabryka Druku

Spis treści

STUDIA

- Laima Bucevičiūtė**, Regionalna specyfika pojęcia granic i pograniczy Wielkiego Księstwa Litewskiego w XV–XVI wieku. 7
The Regional Specificity of the Concept of Borders and Borderlands of the Grand Duchy of Lithuania in the Fifteenth and Sixteenth Centuries
- Justina Sipavičiūtė**, Pieczęcie sądów ziemskich w Wielkim Księstwie Litewskim w latach 1564–1792 27
Seals of Land Courts in the Grand Duchy of Lithuania in 1564–1792
- Alaksiej Šalanda**, Sąd grodzki grodzieński za czasów Wazów (1587–1668): stan badań i źródła 47
The Grodno (Hrodna) Castle Court in the Vasa Period (1587–1668). The State of Research and Sources
- Diana Konieczna**, Litewska kampania sejmikowa przed sejmem warszawskim z 1677 roku 81
The Lithuanian Sejmik Campaign before the Warsaw Sejm of 1677
- Zbigniew Hundert**, Projekty komputów wojska Wielkiego Księstwa Litewskiego z lat 1683–1684. Przyczynek do badań nad problemem rywalizacji Jana III z Sapiehami o wpływy w wojsku litewskim w latach 1683–1696. 95
Projects for the Army Establishment of the Grand Duchy of Lithuania in 1683–1684. A Contribution to Studies of the Rivalry between King John III and the Sapiehas for Influence in the Lithuanian Army in 1683–1696
- Dzianis Liseichykau**, Zasięg osadnictwa ruskiej społeczności etniczno-wyznaniowej w Wielkim Księstwie Litewskim od końca XVII do połowy XVIII wieku (w świetle materiałów wizytacji generalnych cerkwi unickich) 121
The Extent of the Settlement Area of the Ruthenian Ethnic-Religious Community within the Grand Duchy of Lithuania from the End of the Seventeenth to the Mid-Eighteenth Century (in the Light of General Visitation Documents of Uniate Churches)
- Aistė Paliušytė**, Środowisko artystyczne w Białej Podlaskiej pod rządami Hieronima Floriana Radziwiłła: malarze i rzeźbiarze 135
The Community of Artists in Biała Podlaska during the Rule of Hieronim Florian Radziwiłł: Painters and Sculptors

Liudas Glemža , Delegaci miasta Kowna na sejmach Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVIII wieku	155
<i>Delegates of the City of Kowno (Kaunas) to the Sejm of the Commonwealth in the Second Half of the Eighteenth Century</i>	
Zigmantas Kiaupa , Współdziałanie mieszczan i szlachty na rzecz poprawy sytuacji prawnej mieszczan w dobie Sejmu Czteroletniego (na przykładzie kowieńskiego wydziału miast)	173
<i>Cooperation between Burghers and Nobles for the Improvement of the Burghers' Legal Situation during the Four-Year Sejm. The Example of the Urban District of Kowno (Kaunas)</i>	
Jerzy Gordziejew , Wokół genezy administracji lokalnej w Wielkim Księstwie Litewskim: uwagi i propozycje	183
<i>On the Genesis of Local Administration in the Grand Duchy of Lithuania: Remarks and Proposals</i>	
Tamara Bairašauskaitė , Materiały tatarskie w zbiorach Władysława Syrokomli vel Ludwika Kondratowicza	223
<i>Tatar Materials in the Collection of Władysław Syrokomla vel Ludwik Kondratowicz</i>	
Janusz Danieluk , Majątki instrukcyjne na ziemiach byłego Wielkiego Księstwa Litewskiego: stan badań oraz postulaty badawcze	239
<i>'Instruction Estates' in the Territories of the Former Grand Duchy of Lithuania: the Present State of Research and Research Postulates</i>	

M A T E R I A Ł Y

Oksana Winnyczenko , Dwa tatarskie testamenty wojskowych z pierwszej połowy XVIII wieku	259
<i>Two Tatar Servicemen's Last Wills of the First Half of the Eighteenth Century</i>	

R E C E N Z J E

Franciszek Małkot, <i>Tureckich i infanckich wojen o sławnej pamięci Janie Karolu Chodkiewiczzu głos / Karū su turkais ir Livonijoje balsas apie šlovingo atminimo Joną Karolį Chodkevičių</i> (Henryk Wisner)	275
Anna Pytasz-Kołodziejczyk, <i>Zasoby wodne w dobrach wielkksiążęcych zachodniej Grodzieńszczyzny w XVI wieku. Administracja i eksploatacja</i> (Krzysztof Pietkiewicz)	277

I N M E M O R I A M

Gediminas Lesmaitis (15 VII 1976 – 8 XII 2017) (<i>Konrad Bobiatyński, Karol Łopatecki</i>)	281
Anna Leonidowna Choroszkiewicz (28 III 1931 – 1 V 2017) (<i>Andrzej Zakrzewski</i>)	287
Wykaz skrótów	289

Wykaz skrótów

- AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie (Central Archives of Historical Records in Warsaw)
- APZIR – Archiwum Polityki Zagranicznej Imperium Rosyjskiego w Moskwie (Архив внешней политики Российской империи / Archive of the Foreign Policy of the Russian Empire)
- AR – Archiwum Warszawskie Radziwiłłów (Warsaw Archive of Radziwiłł Family)
- B. Czartoryskich – Biblioteka i Archiwum Książąt Czartoryskich w Krakowie (The Princes Czartoryski Library and Archive in Kraków)
- B. Jagiellońska – Biblioteka Jagiellońska w Krakowie (Jagiellonian Library in Kraków)
- B. Kowno – Biblioteka Publiczna w Kownie (Kauno apskritys viešoji biblioteka / Kaunas County Public Library)
- B. Kórnicka – Biblioteka Kórnicka PAN (The Kórnik Library of the Polish Academy of Sciences)
- B. Mażwida – Litewska Biblioteka Narodowa im. Marcina Mażwida (Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka / The Martynas Mažvydas National Library of Lithuania)
- B. Narodowa – Biblioteka Narodowa w Warszawie (National Library in Warsaw)
- B. PAU i PAN – Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie (The Scientific Library of the Polish Academy of Arts and Sciences and of the Polish Academy of Sciences in Kraków)
- B. Uniwersytetu Wileńskiego – Biblioteka Uniwersytetu Wileńskiego (Vilniaus Universiteto Biblioteka / Vilnius University Library)
- B. Wróblewskich – Biblioteka Litewskiej Akademii Nauk im. Wróblewskich w Wilnie (Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka / The Wróblewski Library of the Lithuanian Academy of Sciences)
- f – zespół (fondas / collection)
- JKM – Jego Królewska Mość
- KDKW – *Kodeks dyplomatyczny katedry i diecezji wileńskiej*, wyd. J. Fijałek, W. Semkowicz, Kraków 1948
- LPAH – Litewskie Państwowe Archiwum Historyczne w Wilnie (Lietuvos valstybės istorijos archyvas / Lithuanian State Historical Archives)
- NAHB – Narodowe Archiwum Historyczne Białorusi (Нацыянальны гістарычны архіў Беларусі / National Historical Archives of Belarus)
- PSB – *Polski słownik biograficzny*, t. 1–51, Kraków–Wrocław–Warszawa 1935–2016
- RGADA – Rosyjskie Archiwum Państwowe Akt Dawnych w Moskwie (Российский государственный архив древних актов)
- RPAH – Rosyjskie Państwowe Archiwum Historyczne w Moskwie (Российский государственный исторический архив / Russian State Historical Archive)
- WKL – Wielkie Księstwo Litewskie

ISSN 2450-8446

9 772450 844756 75 >